

Beter mens?

Mijn vader was een rooms-katholiek schoolleider die het verzuilde gedachtegoed in zijn hart geschreven had. In een klein dorp in het oosten des lands hield hij de ouders van zijn leerlingen met klem voor dat ze hun kroost naar katholiek vervolgonderwijs moesten sturen. Ik was lijdend voorwerp van dit adagium, evenals mijn broer en zus. We fietsten jarenlang door weer en wind naar voorzieningen voor katholiek vervolgonderwijs zo'n vijftien kilometer verderop, ofschoon ons dorp zelf voorzag in uitstekende scholen op protestantse basis. Die gang was weliswaar geen martyrrium, maar we werden zo wel geacht publieke illustraties te zijn van zijn stelling dat religieuze apartheid in het onderwijs zin had. Mijn vader vertelde dat hij regelmatig minder trouwe schoolverlaters sprak die hem jaren later – toen die eenmaal zelf hun telgen aanmeldden – vertelden dat ze er desondanks 'geen slechter mens door geworden waren'. En alvast genietend van het verbouweteerde gezicht van de gedwaalde ex-leerlingen antwoordde hij dan met de retorische tegenvraag: 'Maar ben je er wel een beter mens door geworden?'

Ik beweer zelf niet dat ik een beter mens geworden ben door het volgen van katholiek onderwijs. Maar ongetwijfeld zou ik een ander mens geworden zijn indien ik andere keuzes had gemaakt. Enerzijds dringt iedere cultuur – en zo ook de confessionele – door alle kieren en gaten binnen in het dagelijks leven. Religie verliest haar culturele pregnantie weliswaar maar oefent haar persoonlijke invloed wel degelijk uit, al was het maar omdat instituties hun nestgeur, gewoonten en symboliek over de generaties heen behouden. Anderzijds kent het confessioneel onderwijs een programatisch doel. Zo krijg je als leerling de kans om op de hoogte te raken van de 'facts and figures' van je geloof, deel te nemen in tradities, en bovenal stelt het je voor vragen die je anders niet te beantwoorden had.

Deze special van *Handelingen* onder redactie van Theo van der Zee en Bram de Muynck gaat over de spiritualiteit van schoolleiders. De editie krijgt vorm in antwoorden op prachtige vragen: hoe spreek je over spiritualiteit? (zonder taal immers geen cultuur); hoe groei je verder in idealen en drijfveren? (zonder overtuiging immers geen wil); en hoe betrek je anderen in je spiritualiteit? (zonder gesprek immers geen gemeenschap). En nu maar lezen en kijken ... ◀

Hans (prof.dr. J.B.A.M.) Schilderman is hoofdredacteur van Handelingen en hoogleraar Religie en Zorg aan de Faculteit Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen.
h.schilderman@ftr.ru.nl